

Основні положення програми розвитку філософського факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

*кандидата на посаду декана факультету доктора політичних наук, професора
Романюка А.С.*

Філософський факультет, рівно як і низка інших факультетів нашого університету, зіштовхнувся з низкою викликів.

Сучасні виклики:

- 1) скорочення кількості випускників і, відповідно, потенційних абітурієнтів;
- 2) посилення конкуренції за абітурієнта і майбутнього магістра між вищими навчальними закладами Львова та України, шляхом відкриття подібних спеціальностей непрофільними ВНЗ та пропонування демпінгових цін на платну форму навчання;
- 3) поява на ринку освітянських послуг потужних гравців із-поза меж України;
- 4) спроби Міністерства освіти і науки України провести реформи у вищій освіті з вибіркоким запровадженням стандартів, поширених у системі європейської освіти, без належного їх фінансового забезпечення;
- 5) незначна кількість нових вакансій на ринку праці для випускників гуманітарних спеціальностей;
- 6) інтернаціоналізація освіти, особливо вищої, інтенсивним розвитком освітніх програм, особливо в мережі Інтернет.

У таких умовах філософський факультет має змінювати та модернізувати підходи до своєї діяльності, зокрема пропонувати та переслідувати відкориговані стратегічну мету та стратегічні і тактичні завдання.

Стратегічна мета:

Тільки розуміння нових реалій і їх врахування при формуванні Програми розвитку філософського факультету дає можливість виконати основну функцію навчального закладу – надання якісних освітніх послуг і підготовка конкурентних фахівців, затребуваних на ринку праці.

Стратегічні завдання:

Завдання філософського факультету на найближчі 5 років: спеціальності психологія, філософія та політологія мають увійти та міцно закріпитись у трійці/п'ятірці кращих серед ВНЗ України, культурологія – у п'ятірці/десятці.

Визначальною ланкою у досягненні цього завдання є фігура викладача. Тільки сильний викладач, здатний постійно підвищувати свою кваліфікацію та бути активним науковцем, спроможний притягати потенційних студентів і магістрів та давати їм конкурентоспроможну на ринку праці освіту.

Відповідно, важливим завданням є аналіз та маркетингове дослідження поточного та перспективного ринку праці та розробка практично орієнтованих курсів і спеціальностей.

Тактичні завдання:

Програма роботи декана включає в себе виконання низки традиційних функцій у навчально-методичній, науковій та міжнародній діяльності, в роботі зі студентами. Досягнення амбітної мети можливе за рахунок додаткових дій по розвитку співпраці з кращими вузами України та тісної міжнародної кооперації. Для цього пропонується:

По-перше, інструмент консорціуму по конкретним спеціальностям та між факультетами. Консорціум має включати тісну взаємодію спеціалізованих кафедр Львівського національного університету ім. І. Франка, Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, а також Київського національного університету ім. Т. Шевченка та інших провідних університетів. Вже упродовж трьох років представники відповідних спеціальностей означених ВНЗ мають:

1) погодити нормативні частини навчальних програм та вийти на обмін студентами, коли кращі студенти цих вузів отримують можливість упродовж семестру/року навчатись у цих університетах;

2) для реального підвищення кваліфікації викладачів запровадити обмін викладачами і створити практику літніх/зимових шкіл підвищення кваліфікації;

3) започаткувати загальноукраїнський науковий журнал/журнали, який би формувався за стандартами кращих фахових журналів із залученням спеціалістів з різних країн. Він у перспективі повинен увійти до міжнародних наукометричних баз даних, повинен видаватись різними мовами, а його рецензентами мають бути українські та зарубіжні фахівці;

4) запровадити систему спільних професійних практик на національному рівні;

5) запровадити єдину інформаційну систему обліку напрямів наукових досліджень між вузами. Єдина інформаційна система обліку має стосуватись не тільки напрямів досліджень, а й самих досліджень. Треба створити репозитарії (бази даних) всіх типів наукових робіт: бакалаврських, магістерських, дисертацій, статей тощо.

По-друге, слід переглянути навчальні програми з точки зору підвищення у них частки практичної підготовки студентів та магістрів. Навчальний процес має бути відкритим для залучення фахівців-практиків на постійній основі.

По-третє, міжнародна співпраця факультету має вести до тісної кооперації з можливістю стажування викладачів за кордоном та обміну студентами, участі у спільних наукових проектах. В перспективі ми маємо вийти на програму подвійних дипломів.

По-четверте, факультет повинен ввести систему рейтингової оцінки роботи викладача та стимуляції викладачів за успішну наукову та педагогічну роботу. Обов'язковим стандартом має бути друк навчальних посібників/підручників та інших наукових праць, які пройшли незалежне рецензування. Поряд з державним фінансуванням перспективою має бути прагнення до комерціалізації науки і освіти, коли наукові дослідження будуть значною мірою виконуватись за рахунок коштів різних грантів.

По-п'яте, кафедри повинні мати широкий рівень автономії при погодженій системі факультетської солідарності.

По-шосте, кожна спеціальність повинна мати гарантовану щорічну підписку одного провідного фахового видання, світового рівня.

По-сьоме, спільно з студентами слід напрацювати прийнятні гнучкі форми організації навчального процесу та заліково-екзаменаційної сесії.

По-восьме, розвиток факультету в сучасних умовах неможливий без створення відповідних умов для викладачів на кафедрах (забезпечення оргтехнікою, дотримання відповідності площ приміщень і кількості викладачів, тощо), що слід вирішувати спільно з ректоратом.

По-дев'яте, протягом наступних п'яти років всі/лекційні аудиторії факультету мають мати мультимедійне забезпечення та під'єднання до Інтернету.

Програма є авторським баченням перспектив розвитку факультету. Щоб стати програмою розвитку філософського факультету вона має бути зіставлена із очікуваннями та планами кафедр. Окрім того, кожна програма може бути реалізована лише шляхом спільної праці колективу викладачів, студентів та допоміжного персоналу і тісної взаємодії із ректоратом.